

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПРЊАВОР
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

Карађорђева бр. 2, Прњавор, тел/факс: +387 51 663 740
e-mail: opstina@prnjavor.ba, www.prnjavor.ba

ИНФОРМАЦИЈА

о изграђеним споменицима погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и програму обиљежавања годишњица изградње споменика у општини Прњавор у 2016. години

ПРЕДЛАГАЧ: Начелник општине

ОБРАЂИВАЧ: Одјељење за
борачко-инвалидску заштиту

Прњавор, август 2017. године

УВОД

У складу са Програмом рада Скупштине општине Прњавор за 2017. годину Одјељење за борачко инвалидску заштиту као обрађивач, припремило је Информацију о изграђеним споменицима погинулим борцима. Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске и програму обиљежавања годишњица изградње споменика у општини Прњавор у 2016. години, са циљем информисања одборника скупштине општине, о активностима на изградњи и санацији споменика и спомен-обиљежја у општини Прњавор и организованим парастосима погинулим борцима ВРС у мјесним заједницама општине.

Подаци презентовани у оквиру ове информације добијени су из података са којима располаже ово одјељење, из података од Борачке организације општине Прњавор везано за организовање парастоса погинулим борцима ВРС у мјесним заједницама и увидом у стање на терену, те коришћењем расположиве документације везане за споменичко наслијеђе. Развој општине у различитим историјским епохама се огледа и на особинама његовог споменичког наслијеђа у борби за слободу. С обзиром да је очување наслијеђа уставна категорија, односно да представља опште добро, онда заштита наслијеђа захтјева стално и континуирано дјеловање.

Укључивање споменика и спомен обиљежја у савремене токове развоја општине, један је од најбољих начина њихове заштите и очувања. Њима се трајно обиљежавају значајни догађаји, негују људски идеали, културно-историјске традиције и одаје почаст борцима за слободу, цивилним жртвама рата и масовним страдањима људи. Закон налаже очување и коришћење споменика, зато што су они једини вид хуманистичког оплемењивања простора нашег живљења.

Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске утврђен је статус да је погинули борац и лице које је учествовало у антифашистичкој и ослободилачкој борби током 20. вијека као припадник Српске, Црногорске или Југословенске војске, или као борац Народноослободилачког рата.

На подручју општине Прњавор постоје споменици НОР-а, Југословенске војске у отаџбини, те споменици, спомен-обиљежја и спомен плоче посвећени тековинама Одбрамбено-отаџбинског рата Републике Српске од 1991. године до 1995. године. Подаци о стању споменика добијени су од борачке организације и удружења и увидом у стање истих, до сада је изграђено на подручју општине по мјесним заједницама преко 165 споменика и спомен-обиљежја: 40 припадницима ВРС и ЦЖР, 5 за припаднике Југословенске војске у отаџбини и ЖФТ, 119 за пале борце НОР-а и ЖФТ и један за Добровољце 1912-1918 год. Носилац у изради споменика одбрамбено-ослободилачког рата РС је била општина у сарадњи са Борачком организацијом општине и у сарадњи са републиком, мјесном заједницом и другим субјектима.

Законом о споменицима и спомен-обиљежјима ослободилачких ратова („Службени гласник Републике Српске“, број 28/12) уређен је систем заштите, одржавања и изградње споменика, спомен-обиљежја и војничких гробаља ослободилачких ратова на територији Републике Српске.

На основу напријед поменутог Закона сачињена је Листа споменика и спомен-обиљежја од великог значаја за општину Прњавор објављена у Службеном гласнику општине Прњавор, број 26/13 и 21/15, а на коју је Скупштина општине Прњавор дала сагласност донесеним одлукама. На основу усвојене Листе од 61 споменика и спомен-обиљежја, урађен је Регистар споменика и спомен-обиљежја од великог значаја за општину Прњавор, а који се води код Одјељења за борачко-инвалидску заштиту.

Чланом 15. Закона прописано је да мјере заштите и одржавање споменика и спомен-обилежја спроводи јединица локалне самоуправе на чијој се територији некретнина налази, те је у складу са тим Одјељење за борачко-инвалидску заштиту донијело План мјера и заштите одржавања споменика и спомен обилежја од великог значаја за општину Прњавор у 2016. години.

2. АКТИВНОСТИ НА ИЗГРАДЊИ И САНАЦИЈИ СПОМЕНИКА И СПОМЕН-ОБИЛЕЖЈА У 2016. ГОДИНИ

У току 2016. године закључени су уговори и извршено одржавање споменика како слиједи:

- у МЗ Кокори уговорени су и извршени су радови на одржавању споменика у вриједности од 990,99 КМ, а уговор је закључен са ЗР „Цимонт“ с.п. Прњавор,
- у МЗ Штрпци и МЗ Поточани уговорени су електро радови у вриједности од 3.778,61 КМ, а извршени су електро радови у вриједности од 3.764,97 КМ, а уговор је закључен са „Елтт“ д.о.о. Прњавор,
- у МЗ Прњавор, Ратковац, Горња Мравица и Бабановци уговорени су радови у вриједности од 6.210,37 КМ, уговор је закључен са ЗР „Цимонт“ с.п. Прњавор, од радова на споменику у МЗ Горња Мравица се одустало, те је уговор реализован у вриједности од 5.051,99 КМ.

У 2016. години извођени су радови на изградњи два нова споменика и то у МЗ Кремна и МЗ Дренова.

Мјесне Борачке организације Кремна и Дренова покренуле су поступак изградње споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске дана 16.11.2015. године подношењем Иницијативе Комисији за споменике и спомен-обилежја ослободилачких ратова. Комисија је прихватила поднесене Иницијативе, те је у складу са Законом о споменицима и спомен-обилежјима ослободилачких ратова („Службени гласник Републике Српске“, број 28/12) Скупштина Општине Прњавор донијела Одлуку о прихватању иницијативе за изградњу споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске у мјесној заједници Кремна број 01-022-168/15 од 09.12.2015. године и Одлуку о прихватању иницијативе за изградњу споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске у мјесној заједници Дренова број 01-022-167/15 од 09.12.2015. године (објављене у Службеном гласнику општине Прњавор, број 35/15).

Борачка организација општине Прњавор је дана 16.05.2016. године поднијела захтјев за измјену локације за изградњу споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата ВРС у МЗ Кремна, која је одређена у Одлуци Скупштина општине Прњавор, на локацију која се налази у власништву Црквене општине Кремна.

Комисија за споменике и спомен-обилежја ослободилачких ратова је усвојила напријед поменути захтјев Борачке организације, те је у складу са тим Скупштина општине Прњавор усвојила Одлуку о измјени Одлуке о прихватању иницијативе за изградњу споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске у мјесној заједници Кремна број 01-022-105/16 од 31.05.2016. године (објављена у Службеном гласнику општине Прњавор број 14/16).

Епархијски управни одбор Православне епархије бањалучке је својим актом број 230 од 27.06.2016. године дао писмену сагласност на изградњу предметног споменика на земљишној парцели која је у власништву црквене општине Вучијак-Кремна.

Уговор о изради урбанистичко-техничких услова за изградњу споменика погинулим борцима у МЗ Дренова и МЗ Кремна је закључен са „Планинг“ д.о.о. Прњавор и уговорена и реализована вриједност истог је 491,40 КМ.

Уговор о изради Главног пројекта споменика у МЗ Кремна закључен је са „Планинг“ д.о.о. Прњавор и уговорена и реализована вриједност истог је износила 1.989,00 КМ.

Уговор о изградњи дијела споменика погинулим борцима у МЗ Кремна је закључен са ЗР „Цимонт“ с.п. Прњавор и уговорна вриједност је износила 19.925,54 КМ, а реализована вриједност је износила 19.739,18 КМ.

Мјесна заједница Дренова поднијела је дана 02.06.2016. године захтјев за измјештање локације изградње споменика погинулим борцима МЗ Дренова на дио парцеле чији је власник Петровић рођ. Божић (Драгутин) Зора. Уз захтјев је приложена и сагласност Петровић Зоре да се споменик изгради на њеној парцели означеној као к.ч. број 263/3 к.о. Дренова у ширини од 5м и дужини од 5м међне линије чији је власник Општина Прњавор, те да ће уступљено земљиште накнадно преписати на Општину Прњавор.

Комисија за споменике и спомен-обилежја ослободилачких ратова је усвојила напријед поменути захтјев Мјесне заједнице Дренова, те је у складу са тим Скупштина општине Прњавор усвојила Одлуку о допуни Одлуке о прихватању иницијативе за изградњу споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске у мјесној заједници Дренова број 01-022-132/16 од 05.07.2016. године (објављена у Службеном гласнику општине Прњавор број 17/16).

Уговор о изради Главног пројекта споменика у МЗ Дренова закључен је са „Планинг“ д.о.о. Прњавор и уговорена и реализована вриједност истог је износила 1.989,00 КМ.

Уговор о изградњи споменика погинулим борцима у МЗ Дренова је закључен са ЗР „Цимонт“ с.п. Прњавор и уговорна вриједност је износила 25.363,06 КМ, а реализована вриједност је износила 25.039,74 КМ. Споменик је откривен 12.06.2016. године

2. АКТИВНОСТИ НА ИЗГРАДЊИ И САНАЦИЈИ СПОМЕНИКА И СПОМЕН-ОБИЛЕЖЈА У 2017. ГОДИНИ

Буџетом општине Прњавор за 2017. годину у оквиру Одјелења за борачко-инвалидску заштиту на позицији 511100 – Средства за изградњу споменика погинулим борцима и израду главних пројеката планирана средства у износу 40.000,00 КМ.

У 2017. године у току су завршни радови на изградњи завршне фазе споменика у МЗ Кремна .

Уговор о изградњи споменика погинулим борцима у МЗ Кремна је закључен са ЗР „ГС изградња“ доо Бања Лука уговорена вриједност износи 16.963,74 КМ.

Мјесне заједнице Отпочиваљка и Дренова покренуле су поступак изградње споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата Војске Републике Српске подношењем Иницијативе Комисији за споменике и спомен-обилежја ослободилачких ратова. Иницијативу за мјесну заједницу Отпочиваљка поднио је умрли одборник Горан Марић, а за Мјесну заједницу Дренова иницијативу је поднијела Мјесна борачка организација, дана 20.04.2017. године за изградњу спомен-обилежја погинулом борцу Одбрамбено-отаџбинског рата Грумић (Анђелко) Јадранку. Комисија

је прихватила поднесене Иницијативе, уз доставу подносиоца иницијативе идејног пројекта и предрачуна радова за изградњу споменика у МЗ Отпочивалци. Изградњом наведених споменика општина Прњавор је завршила програм/пројекте изградње споменика и спомен обиљежја у мјесним заједницама општине.

У складу планираним средствима усвојеног буџета општине Прњавор за 2017. годину („Службени гласник општине Прњавор“, број 31/16), у оквиру Одјељења за борачко-инвалидску и цивилну заштиту на позицији 412500 – трошкови одржавања спомен-обиљежја у мјесним заједницама на којој су планирана средства у износу од 6.000,00 КМ, према исказаним потребама преко Борачке организације и захтјева мјесних борачких организација и сагласности Комисије за споменике утврђени су приоритети санације у 2017. године путем јавних набавки.

У току 2017. године закључени су уговори и извршено одржавање споменика како слиједи:

- у МЗ Шибовска уговорени и извршени су радови на одржавању-санацији споменика у вриједности од 998,00 КМ, а уговор је закључен са ЗР „Керамико“ Прњавор,
- у МЗ Околица-Доња Мравица уговорени су радови на реконструкцији прве фазе у вриједности од 1.800,00 КМ, а уговор је закључен са „ЗР „Керамико“ Прњавор,
- у МЗ Просјек уговорени су радови на реконструкцији споменика у вриједности од 1.699,50 КМ, а уговор је закључен са „ЗР „Керамико“ Прњавор,
- У наредном периоду предстоји санација споменика у мјесним заједницама Доњи Смртићи, Насеобина Лишња, Печенег Илова и Чорле.

У мају 2017. године по јавном позиву достављена је пријава општине Прњавор за финансирање пројектног приједлога за наставак изградње споменика погинулим борцима у МЗ Кремна у износу од 10.909,65 КМ. Пријава је упућена Министарству рада и борачко инвалидске заштите РС.

3. ОРГАНИЗАЦИЈА ПАРАСТОСА ПОГИНУЛИМ БОРЦИМА ВРС У ОПШТИНИ ПРЊАВОР

Буџетом општине Прњавор за 2017. годину у оквиру Одјељења за борачко-инвалидску заштиту на позицији 415200 – Средства за обиљежавања значајних датума у области борачко-инвалидске заштите планирана су средства у износу 12.000,00 КМ, за трошкове вијенаца, цвијећа, свијећа и сл. у износу од 3.200,00 КМ и планирана средства за организовање парастоса погинулим борцима ВРС у мјесним заједницама у износу од 35.000,00 КМ према Одлуци о начину реализације средстава за организовање парастоса у мјесним заједницама општине Прњавор у 2017. години („Службени гласник општине Прњавор“ бр. 9/17).

Такође истичемо да су функционери општине и представници Одјељења прошле и у току ове године присуствовали парастосима погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата и НОР-а, као и обиљежавању значајних датума и догађаја ослободилачких ратова, те том приликом на споменике и спомен-обиљежја извршили полагање 97 вијенца и суза. Укупно је на овим одржаним парастосима по евиденцији Борачке организације општине Прњавор у 2016. години испоручено 2820 obroка. Поред овог су по позивима борачких организација и удружења присуствовали свечаним сједницама њихових органа, обиљежавању значајних датума за организације, почетку реализације пројеката/програма, у обиљежавању Видовдана, Олимпијаде у

Кулашима, „Пробој Коридора“, учешће у откривању Спомен плоче погинулих из прњаворских јединица, и у обиљежавању страдање Срба Возуће и Озрена, учешће у обиљежавању Дана Љубићке бригаде ВКЈ и слично.

У организацији Општинске организација породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Прњавор раније је постављена Спомен плоча погинулих из прњаворских јединица у Стогу, Возућа, општина Завидовићи.

У мјесној заједници Горњи Смртићи у августу 2016. године, поред локације Споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата РС изграђени су темељи за подизање споменика погинулим борцима Мотајичке бригаде Југословенске војске у отаџбини.

Израђена је и објављена презентација споменика и спомен обиљежја за веб страницу општине свих изграђених спомен-обиљежја у 34 мјесне заједнице погинулим борцима ВРС и палим борцима НОР-а и ЖФТ, као и борцима ЈВО, те приједлог да се иста поново објави и допуни са новим споменицима.

Организација парастоса погинулим борцима ВРС у општини Прњавор проводила се по Плану организације парастоса погинулим борцима ВРС у мјесним заједницама у 2016. години, а који је Одјељење израдило на основу Програма обиљежавања значајних датума на подручју општине Прњавор у организацији Борачке организације општине Прњавор број 075-8-14/16 од 03.02.2016.године. Борачка организација општине Прњавор је и носилац ове активности према Одлуци о начину и реализацији средстава за организовање парастоса у мјесним заједницама општине Прњавор у 2016. години („Службени гласник општине Прњавор“ бр. 5/16).

Ради обављања угоститељских услуга приликом организације парастоса погинулим борцима Војске Републике Српске, Служба за јавне набавке и заједничке послове је провела поступак јавне набавке и закључила уговоре (који су подијељени по лотовима) како слиједи:

- са Рестораном „Парк“ Младен Брковић с.п. Прњавор закључен је уговор о пружању угоститељских услуга за одржавање парастоса у мјесним заједницама Штрпци (дана 05.06.2016. године), Поповићи - Кулаши (26.06.2016. године), Поповићи (дана 12.10.2016. године) и Прњавор (дана 04.12.2016. године), уговорена вриједност је износила 5.004,50 КМ, а реализована вриједност износи 5.002,80 КМ- лот 1.,
- са УР „РБ“ Радосава Бошњак с.п. Горња Мравица-Прњавор закључен је уговор о пружању угоститељских услуга у мјесним заједницама Прњавор (дана 12.05.2016. године), Доња Мравица - Околица (дана 22.05.2016. године), Дренова (дана 12.06.2016. године), Мађино Брдо (дана 03.07.2016. године), Доњи Гаљиповци (дана 31.07.2016. године) , Горња Мравица (дана 07.08.2016. године) и Хрваћани (дана 09.08.2016. године), уговорена вриједност је износила 8.241,00 КМ и исти износ је и реализован- лот 2.,
- са УР „Нада“ Весна Миловановић с.п. Поточани - Прњавор закључен је уговор о пружању угоститељских услуга у мјесним заједницама Бабановци (дана 15.05.2016. године), Орашје - Ново Село (дана 19.06.2016. године), Хрваћани - Просјек (дана 26.06.2016. године), Палачковци (дана 17.07.2016. године), Доњи Вијачани (дана 24.07.2016. године), Насеобина Лишња (дана 14.08.2016. године) и Чорле (дана 28.08.2016. године) уговорена вриједност је износила 6.457,50 КМ и исти износ је и реализован - лот 3,
- са УР „Центар“ Момир Јотановић, с.п. Гајеви-Прњавор закључен је уговор о пружању угоститељских услуга у мјесним заједницама Црквена

(дана 09.06.2016. године), Горњи Вијачани (дана 19.06.2016. године), Гусак - Гајеви (дана 14.07.2016. године), Поточани (дана 17.07.2016. године), Поточани (17.07.2016. године), Вршани (дана 26.07.2016. године), Присоје (дана 14.08.2016. године), Шаринци (14.08.2016. године) и Кокори (дана 19.10.2016. године), уговорена и реализована вриједност је износила 8.364,00 КМ – лот 4,

- са „Интер Илова“ д.о.о. Прњавор закључен је уговор о пружању угоститељских услуга у мјесним заједницама Шибовска (дана 24.03.2016. године), Доњи Смртићи (дана 03.07.2016. године), Велика Илова (дана 21.07.2016. године), Горњи Смртићи (дана 21.07.2016. године), Печенег Илова (дана 02.10.2016. године) и Грабик Илова (дана 14.10.2016. године), уговорена и реализована вриједност је износила 6.888,00 КМ- лот 5.

- **Спомен соба посвећена погинулим борцима и тековинама рата од 1992.-1995. године**

Скупштина општине Прњавор на 44. сједници одржаној дана 21.03.2016. године, донијела је Одлуку о додјели на коришћење пословних просторија Борачкој организацији општине Прњавор, које се налазе на првом спрату у пословном објекту у Прњавору у улици Светог Саве број 13 (бивша зграда Пореске управе), за обављање њихове дјелатности, на период док ова организација обавља своју дјелатност. На основу ове одлуке Начелник општине Прњавор је са Борачком организацијом општине Прњавор закључио уговор о правима и обавезама у вези са коришћењем ове непокретности. Ова Одлука је објављена у „Службеном гласнику општине Прњавор“, број: 9/16 и 12/16.

Буџетом општине Прњавор за 2017. годину у оквиру Одјелења за борачко-инвалидску заштиту, на позицији 511100 – Средства за спомен собу посвећену одбрамбено-отаџбинском рату РС 1991-1995. године, планирана су средства у износу 25.000,00 КМ. У току ове године из буџета општине извршена је адаптација просторија за спомен собу посвећену Одбрамбено-отаџбинском рату РС 1991-1995. године. Уговорени радови на адаптацији спомен собе посвећене борцима ООР РС су у вриједности од 17.484,49 КМ са ПДВ-ом, а уговор је закључен са „ГС изградња“ доо Бања Лука. Поменути радови су извршени у износу од 17.472,12 КМ. Затим у овој години плаћени су и трошкови израде ратних фотографија и паноа које ће бити постављене у спомен соби у износу од 3.168,52 КМ.

- **Подизање централног споменика погинулим борцима одбрамбено-отаџбинског рата**

Скупштина општине Прњавор је на сједници одржаној дана 20.11.2013. године, донијела Одлуку о одређивању локације за подизање централног споменика погинулим борцима Одбрамбено-отаџбинског рата на Тргу српских бораца у Прњавору. Задужено је Одјелење за борачко-инвалидску и цивилну заштиту да у сарадњи са Одјелењем за просторно уређење и Одјелењем за стамбено-комуналне послове и инвестиције припреми пројектни задатак и покрене процедуру расписивања тендера за израду идејног рјешења и пројекта. Одлука је објављена у „Службеном гласнику општине Прњавор“, број 37/13.

Начелник општине је 10.12.2014. године донио Рјешење о именовању радне групе за разматрање приједлога идејног рјешења за централни споменик у саставу:

Начелник општине Прњавор (предсједник радне групе), Предсједник Скупштине општине Прњавор (замјеник предсједника радне групе), члан Комисије за споменике и спомен-обилежја ослободилачких ратова (члан), предсједник Борачке организације општине Прњавор (члан), предсједник Одбора за борачко-инвалидску заштиту (члан), предсједник Општинске организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Прњавор (члан), начелник Одјељења за стамбено-комуналне послове и инвестиције (члан), начелник Одјељења за просторно уређење (члан) и начелник Одјељења за борачко-инвалидску заштиту (члан).

Задатак радне групе је био да размотри достављени приједлог идејног рјешења централног споменика, да установи приједлог детаља за потребе израде главног пројекта и то:

- утврдити назив споменика,
- утврдити средишњи дио споменика као зону за полагање вијенаца и цвијећа,
- одредити избор материјала (бетон, мермер и други материјал за стубове, месинг за плоче или други материјал),
- утврдити и усагласити писане садржаје и распоред текста,
- издефинисати расвјету и свјетлосне ефекте (боје у виду заставе и сл.),
- дефинисати постављање јарбола,
- дефинисати уређење околине споменика.

Рјешење је објављено у „Службеном гласнику општине Прњавор“, број 26/14.

Општинска организација породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Прњавор поднијела је захтјев Скупштини општине, Начелнику општине и Одјељењу за борачко-инвалидску заштиту, захтјев за измјену наведене одлуке о одређивању локације за подизање централног споменика погинулим борцима одбрамбено-отаџбинског рата. Разлози за то су да је локација предвиђена наведеном одлуком спорна јер је земљиште гдје би се градио споменик једним дијелом припада ГП „Градип“ Прњавор, што изискује трошкове откупа. Предлажу локацију, која је раније разматрана, а то је градски парк на улазу у град, код споменика НОР-а.

ЗАКЉУЧАК

Потребно је наставити са изградњом споменика у мјесној заједници Отпочиваљка и санацијом преосталих оштећених спомен обилежја у мјесним заједницама у складу са расположивим средствима из буџета општине, како би се сачувала успомена и одржало сјећање на погинуле борце општине Прњавор.

Кроз планове одржавања чистоће у граду предвиђено је и проводи се одржавање споменика, бисти и плоча у граду, док је одржавање споменика по мјесним заједницама у надлежности тих мјесних заједница и мјесних борачких организација и удружења. Одржавањем споменика подразумијева се редовно одржавање чистоће, њега зелених површина, контрола расвјете и поправка прилазне стазе или пута.

Општина има обавезу да и даље обилежава значајне датуме из богате историје српског народа, негује и чува позитивне тековине ослободилачких ратова и чини помен погинулим борцима и цивилним жртвама рата.

Ову активност општина ће реализовати и у 2017. години са другим институцијама, борачким удружењима, са републичким одбором за његовање традиција ослободилачких ратова Владе РС.

Одјељење за борачко-инвалидску заштиту ће донијети План мјера и заштите одржавања споменика и спомен обиљежја од великог значаја за општину Прњавор у 2017. години, а на основу захтјева за санацију и реконструкцију из мјесних борачких организација и обиласка споменика од стране стручних лица у циљу планирања буџета за наредну годину.

Прилог: Преглед одржаних парастоса погинулим борцима ВРС у мјесним заједницама у 2016. године Борачке организације општине Прњавор.